

S'associen els centres cooperatius que ensenyen en valencià

Les escoles de l'ACEPV fan de la renovació pedagògica un objectiu bàsic / Jesús Ciscar

1 País Valencià hi ha un conjunt d'escoles nascudes d'una alternativa de renovació i valencianització en moments polítics i socials ben difícils. Creades a partir de cooperatives de mestres o de pares, segons els casos, no han gaudit de cap dels beneficis que l'escola privada ha tingut fins avui. I ara, amb la democràcia i els socialistes en el poder, es veuen carregades amb tots els desavantatges que la LODE planteja a l'ensenyament privat. Deu d'aquestes escoles han constituït recentment l'Associació de Cooperatives per l'Escola Pública Valenciana (ACEPV). Entre aquest centres hi ha els pioners en la introduc-

ció del valencià a l'ensenyament, d'acord amb criteris progressius i renovadors. Són La Gavina (Picanya), Les Carolines (Picassent), La Nostra Escola Comarcal (Picassent), La Masia (Museros), Grans i Menuts (Castelló de la Plana) i El Drac (Torrent), tots d'EGB. De Formació Professional són quatre els centres integrats en l'ACEPV: Escola Agrícola l'Horta (Catarroja), La Florida (Catarroja), Escola Comarcal la Safor (Beniarjó) i Escola Professional Alt Maestrat (Albocàsser).

Deu anys de treball

Entre 2.500 i 3.000 alumnes segueixen estudis a les aules d'aquests

centres que, d'una altra banda, compten amb més de 200 llocs de treball. La més antiga d'aquestes escoles d'EGB, La Nostra Escola Comarcal, celebra aquests dies el 10è. aniversari de la seua creació. La més jove, El Drac, té ja sis anys de funcionament. Membres de l'ACEPV han explicat a EL TEMPS que al voltant del nucli aglutinador constituït per les deu que integren l'Associació, hi ha unes setanta cooperatives d'ensenyament, escoles infantils en la major part.

Dos són, en general, els casos dins aquesta setantena de centres: el d'aquells que aspiren a continuar els passos de les pioneres i el d'aquelles escoles privades

que estan passant a mans de cooperatives de treballadors. Renovació pedagògica i ensenyament del valencià són els dos principals plantejaments dins l'ACEPV, encara que no tots fan de la llengua el punt central.

En el manifest fundacional l'ACEPV fa de la recuperació lingüística, la gestió democràtica dels centres i la preocupació per la renovació i la investigació pedagògica, les seues definicions fonamentals. Tot seguit, el manifest estableix «la integració d'aquestes escoles a la xarxa d'escoles públiques» com un objectiu bàsic. Es tracta, per tant, de cooperatives privades amb vocació d'escola pública. I ací,

precisament, és quan sorgeixen els problemes.

Del seu naixement ençà, la majoria d'aquestes escoles han anat acumulant una experiència pedagògica d'avantguarda que s'ha plasmat en programacions i planificacions que, en molts casos, la Generalitat utilitza. Per altra banda, han construït locals i edificis que alguns encara estan pagant. Acusades d'elitisme en determinats moments, la matrícula resulta molt elevada i les dificultats econòmiques són nombroses. Les subvencions ministerials o de la Diputació han pal·liat un poc aquests problemes, agreujats per la reduïda quantitat d'alumnes per curs, provocada per la nul·la tradició d'ensenyament en valencià.

L'alternativa de la concertació
El seu cas recorda, de se-

«Nosaltres no tenim cap interès a "posseir" escoles, sinó a fer un determinat treball "en" les escoles»

guida, el de les *ikastoles* basques o les escoles catalanes, amb un marc jurídic especial, les primeres, i integrades en el marc públic, les segones. Les cooperatives de l'ACEPV plantejaren a la Generalitat en un primer moment la integració en l'escola pública. La predisposició oficial semblava bona. Però la redacció de la LODE va fer molt complicada

aquesta possibilitat. Unes subvencions relativament ràpides i àgils no cobriren del tot les necessitats urgents de les escoles en les despeses de les quals s'afegeixen, al reduït nombre d'alumnes per aula, els costos financers d'un patrimoni que encara estan pagant i per a la construcció del qual no han rebut, al contrari que els col·legis privats convencionals, pràcticament cap ajut estatal.

Sorgeix, aleshores, l'alternativa de la concertació. «Necessitem anar a pre-concerts —ens diuen—, però amb un pla pilot de pre-concertació que recullga els problemes pedagògics.» Efectivament, l'ACEPV no posa tant l'accent en qüestions legals, de patrimoni o de control, com en la possibilitat de seguir desenvolupant una tasca docent renovadora. «L'ensenyament és un servei públic que ha de ser assumit pels organismes públics. Nosaltres no tenim cap interès a *posseir* escoles, sinó a fer un determinat treball *en* les escoles.»

«A Euskadi i a Catalunya, els companys que han treballat per la introducció en l'àmbit de l'educació dels principis de l'Escola Moderna —seguint una línia semblant a la nostra— han aconseguit dels propis governs un marc legislatiu a través del qual han pogut traspasar tot el seu patrimoni pedagògic a la xarxa d'escoles públiques. Els seus governs estaven molt interessats que no es perdés aquest patrimoni», afirma l'ACEPV al seu manifest.

Per l'escola pública valenciana
Al País Basc, una llei de

juliol de 1983 va crear l'Eukal Ikastolen Erakunde (Institut Basc d'Ikastoles), adscrit com a organisme autònom al Departament d'Educació i Cultura del Govern Basc. Aquest marc específic, però, ha estat criticat per diversos col·lectius d'ensenyament, com ara l'Euskal Eskola Publikoaren Alde, que ha demanat la integració en la xarxa de centres docents públics de les ikastoles que ho sol·liciten. Fa uns dies, precisament, el PNB va perdre per primera vegada una votació al Parlament Basc relacionada amb aquest tema. La proposta, presentada per Euskadiko Ezkerra, per a la integració de les ikastoles a l'escola pública, fou presa en consideració gràcies al vot d'algun diputat del mateix PNB.

En definitiva, el que l'ACEPV busca queda reflectit en aquest paràgraf: «La LODE permet, sobre el paper, la continuïtat del nostre projecte pedagògic, malgrat alguns problemes que podrien sorgir a l'hora del desenvolupament concret de la mateixa llei, i del reconeixement total o parcial del nostre caràcter experimental. Les escoles cooperatives de l'ACEPV, tot i ser classificades —pensem que injustament— com a escoles privades, no fem problema del nostre patrimoni pedagògic i físic, i manifestem que en cap cas aquest no serà un motiu que ature la nostra voluntat col·lectiva d'oferir unes escoles populars, democràtiques i valencianes dins el marc de l'escola pública.»

La concertació, prevista per la LODE, pot ser un primer pas cap a l'objectiu que demanen. Qui té l'última paraula, al cap i a la fi, és el govern de la Generalitat Valenciana.